

## NÕUANDED VASTUTUSTUNDLIKULE KÜLASTAJALE ENNE REISI JA REISIL OLLES

**SAAREMAA** on paik, kus kestlik mõtteviis pole trend vaid traditsioon elada kooskõlas loodusega, seda nautides ja ressursse targalt tarbides. Meie keskkonnahoidlik elustiil on paljudele inspiratsiooniks ja seda on rahvusvaheliselt tunnustatud. Saaremaa koos teiste Lääne-eesti saartega on juba 30 aastat omanud UNESCO Biosfääri programmiala staatust ja pälvinud rahvusvahelise Green Destinations kestliku turismistandardi kuldtaseme.

Vastutustundlik reisimine ei nõua palju, aga et see oleks veelgi lihtsam oleme siia mõned näpunäited kirja pannud:

### ENNE REISI

- Võta hetk aega reisi planeerimiseks
- Tutvu erinevate võimalustega enne reisi, ära jäta öömaja broneerimist viimasele minutile
- Enne loodusesse minekut, tutvu võimaluste ja piirangutega
- Reisi väljaspool tipphooaega
- Ära kiirusta kohe tagasi, jää saarele ööks või paariks
- Kasuta ühis- või jagatud transporti seal kus võimalik

### REISIL OLLES

#### LIIGU JA NAUDI SAARTEL VASTUTUSTUNDLIKULT

- **Välgi negatiivset mõju loodusele**  
Meie põhjamaiselt hapra looduse koormustaluvus pole suur, seepärast tuleb kaitsta tema elustikku ja häirimatust, nii säilib ta ka meie järglastele. Planeeri enda tegevused nii, et see ei ületaks looduse taluvuse piire.
- **Pea kinni igameheõigusest**  
Eesti loodus on meie kõigi rahvuslik ühisvara, millest on õigus osa saada igaühel. Piiramata ja tähistamata eramaal võib liikuda igal ajal ja korjata marju, seeni, ravimtaimi ja mahalangenud või kuivanud oksid ning telkida kuni üks ööpäev kui omanik seda suuliselt ei keela. Arvesta teistega, ära tekita tarbetult lärmi. Eramaal liikudes tuleb hoiduda väljapoole elumaja arvestatavat nähtavus- ja kuuldekaugust.
- **Eelista olemasolevaid matkaradu, lõkkekohti ja telkimisalasid**  
Uute paikade avastamine on reisimise eesmärk. Tee seda keskkonnahoidlikult. Kui viibid kaitsealal, tuleb arvestada sellega, et seal kehtib vastava ala kaitse-eeskiri, mis määrab ära liikumispiirangud ja selle, kas üldse ja kus tohib telkida või lõket teha. Kaitsealad on looduses vastavate märkidega tähistatud. Rohkem infot kaitse-eeskirjade kohta leiad RMK kodulehelt ([rmk.ee](http://rmk.ee)).
- **Avasta loodust jalgsi või rattaga liikudes**  
Jalgsimatk on kõige lihtsam viis jätta linnakära selja taha ning minna looduse ilu, rahu ja vaikust nautima. Jalgsi või rattaga looduses liikudes näed kindlasti rohkem kui autoaknast. Kui eelistad rattaga liikuda, saad ratta rentida ka saare pealt.

Veekogu äärde sõites tuleb meeles pidada, et kõigile veekogudele on kehtestatud piiranguvöönd eesmärgiga kaitsta rannal või kaldal asuvaid looduskooslusi – taimestikku, linde, loomi, ning piirata inimtegevusest lähtuvat kahjulikku mõju loodusele. Autode ja maastikusõidukitega sõitmine kahjustab pinnast ja ranna-alade õrna taimkatet.

- **Ära prügista**

Loodust nautima minnes tasub kaasa võtta vaid need asjad, mida sel retkel tõepoolest vaja läheb, retkeks valmistudes mõtle ka jäätmete tekkele, sest neid ju ikka tekib. Prügi koht ei ole looduses see reostab ja ohustab seal elavaid loomi-linde. Tekkinud prügi võta loodusest endaga alati kaasa- järgi põhimõtet „ kõik mis jaksan kaasa tuua, jaksan ka ära viia“. Ära unusta prügi sorteerimist ka puhkusel olles.

- **Välidi tarbetuid ühekordseid pakendeid ja - nõusid**

Kuigi ühekordsete nõude ja pakendite kasutamine reisil ja matkates tundub tihti olevat mugavam variant, koormab lühikese elueaga toodete kasutamine märkimisväärselt meie keskkonda. Eelista keskkonnasõbralikumaid pakkematerjale või vali taaskasutatav pakend või selline pakend mida saab enne äraviskamist ise korduvkasutada ning mis pärast prügiks saamist uuesti ringlusesse lähevad.

- **Toeta kohalikku kogukonda - tarbi kohalikke tooteid ja teenuseid**

Tarbides kohalike teenuseid ja kohalikust toorainest valmistatud tooteid, aitad hoida kohalikud kogukonnad ja piirkonnad elujõulisena.

Kohalik toit tuleb lähedalt, meie harukordselt puhtast keskkonnast ja on võimalikult väikese jalajäljega. Kohalikel toodetel on äratuntav Saaremaa Ehtne märgis.

Saaremaa ehtne märgis viitab, et toode & teenus on valminud Saare- ja Muhumaa puhta loodusega keskkonnas, kohalike inimeste töö ja kogemustega.

- **Võta aega, et nautida saare elu!**

Õeldakse ju; et saartel liigub aeg omasoodu, siin pole vaja tormata, võib lihtsalt niisama olla. Selleks, et seda kogeda soovitame kiire ringreisi asemel rahulikult ringi vaadata, et avastada ja nautida saare loodust ja kultuuri.

**TSITAAT:**

- Vladislav Koržetsi: „Plastid ja paberid, pudelid ja purgid on inimese ustavad kaaslased. Ära jäta neid südametult maha!“